

ВИКЛИКИ АДАПТАЦІЇ ЛІСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

*Хань Є. Ю.¹, кандидат сільськогосподарських наук,
Масюк В. В.²*

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України,

²Портал «Деревинник»

khan@nubip.edu.ua

Реалізація Європейського зеленого курсу (European Green Deal) та нової Лісової стратегії ЄС до 2030 року формує якісно нові вимоги до національного лісового законодавства країн-кандидатів. Прийняття у 2023-2024 роках ключових регламентів ЄС щодо продукції, що не спричиняє знеліснення (EUDR), відновлення природи та моніторингу лісів суттєво трансформує правове поле лісових відносин. Метою дослідження є аналіз сучасних викликів адаптації лісового законодавства України до оновленої правової системи Європейського Союзу (Acquis communautaire).

Аналіз нової Лісової стратегії ЄС до 2030 року виявляє фундаментальну зміну парадигми – від економічного використання до інтегрованого підходу, де ліси розглядаються як ключовий елемент досягнення кліматичної нейтральності. Порівняння з Лісовим кодексом України демонструє концептуальний розрив між принципами невиснажливості лісокористування та європейськими підходами до багатофункціонального управління. Особливо це проявляється у відсутності механізмів реалізації концепції наближеного до природи лісового господарства (closer-to-nature forestry).

Регламент ЄС про відновлення природи (ЄС) 2024/1991 встановлює юридично обов'язкові цілі щодо відновлення лісових екосистем, включаючи показники біорізноманіття та вимоги щодо збільшення органічного вуглецю в ґрунтах. Імплементация цих вимог потребуватиме кардинальної зміни підходів до планування лісового господарства, оскільки чинне законодавство не містить механізмів встановлення кількісних цілей відновлення екосистем.

Особливої уваги потребує Регламент (ЄС) 2023/1115 щодо продукції, що не спричиняє знеліснення (EUDR), який з грудня 2024 року встановлює суворі вимоги щодо простежуваності продукції до операторів ринку деревини. На відміну від попереднього (ЄС)

995/2010 – EUTR, новий регламент вимагає геолокаційної прив'язки походження всієї деревини та впроваджує принцип нульової толерантності до продукції, пов'язаної зі знелісненням після 2020 року.

Керівні принципи ЄС щодо визначення первинних та старовікових лісів (SWD(2023)62) виявляють прогалини в українському законодавстві щодо критеріїв ідентифікації таких лісів. Європейські стандарти передбачають повну заборону господарської діяльності в первинних лісах, тоді як Лісовий кодекс України оперує категоріями пралісів та квазіпралісів, що не повністю охоплює європейську класифікацію.

Важливим елементом є розвиток економічних інструментів – схем оплати за екосистемні послуги лісів та механізмів сертифікації поглинання вуглецю. Відсутність правової бази для таких інструментів обмежує можливості залучення фінансування в рамках європейських програм.

Також Україна потребує впровадження вимог ЄС до лісового репродуктивного матеріалу відповідно до Директиви 1999/105/ЄС, що важливо для якості лісовідновлення. Європейські стандарти передбачають обов'язкову реєстрацію джерел походження, сертифікацію, офіційне етикетування та моніторинг. Водночас необхідно враховувати проєкт нового Регламенту про рослинний репродуктивний матеріал від 2023 року, який може замінити чинну директиву.

Аналіз пропозиції щодо створення рамок моніторингу стійкості європейських лісів (COM(2023)728) демонструє перехід до цифрової трансформації лісового сектору з використанням супутникових даних та штучного інтелекту. Інтеграція України в ці системи вимагатиме не лише технічної модернізації, але й правового забезпечення обміну даними та їх відкритості відповідно до принципів цифрової політики ЄС.

Результати дослідження свідчать, що адаптація лісового законодавства України потребує фундаментальної трансформації концептуальних засад. Пріоритетними напрямками є: імплементація принципів Європейського зеленого курсу; створення механізмів досягнення цілей відновлення природи; забезпечення відповідності вимогам EUDR; розробка критеріїв охорони первинних лісів; впровадження економічних інструментів; інтеграція в європейські системи моніторингу.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025